

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

§. I. Pontific Romano in Principes sæculares, eorumque Provincias & Regna
Jus aliquod & potestatem dari, non tamen ordinariam & directam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

victoribus divulgata magno Catholicæ veritatis damno. *Ita narrat Maymburg. lib. 12. Arian. fol. 347.* Hoc aliisq. infinitis exemplis patet, nullam esse Calvinistis, & Reformatis infallibilem certamque normam doctrinæ, quâ & sibi, & aliis certò persuadeant, quæ credunt, aut potiùs quæ opinantur; nec produci ulla ratio poterit, quæ eorum Religionem magis certam magisque fide dignam, quam aliorum hæreticorum reddat.

Ex hætenus ergo disputatis facilè patet, propositiones in Conventu Parisiensi editas nec de summa rerum & fidei esse, nec rebus ac dogmatibus jam decisis certis que quidquam obesse, nec denique unitati veræ fidei obstare; meritò tamen refelli debere curari que, morbum enim afferunt, etli non mortem.

LIBER I.

PROPOSITIO I.

Rerum temporalium, & Civilium curam Principibus sæcularibus primariò & directò conceditam esse, ingenè fatendum est: quos Ecclesia Christi ut advocatos protectores, & Justitiæ administros semper venerata est, tamquam illos, qui gladium à Deo acceperunt ad defensionem bonorum, vindictam verò malorum: tamquam septuaginta illos fortes qui custodiunt lectulum Salomonis, omnes accinctos gladius. propter timores nocturnos, & ad bella fortissimos: & denique ex vaticinio Prophetæ: tanquam nutritios & altores, quorum lacte & divitiis se impinguatam & agnoscit, & ingenuè profitetur: adè ut ex

N 2

præ-

præscripto Apostoli, *Principibus non bonis tantum & modestis, sed etiam dyscolis* omnem reverentiam, & subjectionem præstandam esse sentiat, & doceat: nullòque pacto in illorum jura, & administrationem, velut in alienam messem, falcem à Sacerdotibus mitti patiatur, quamdiu videlicet Ecclesiam, veramq; Religionem, cujus filii sunt, aut venerantur, aut saltem in discrimen non adducunt. Ubi enim aram Religionis invaderent, & vastandæ Ecclesiæ, potentiam à Deo acceptam, admoverent: posse illos à summo Pontifice Christianæ Vicario, cui tamquam oves supremo Pastori crediti sunt, & Ecclesia coerceri, & nisi acquiescant monenti, etiam exarmari, ne noceant, regnisque privati, dicendum est: *si enim, teste Apostolo, etiam Angelos judicabimus, quanto magis secularia?* maxime cum Pastoris officium, & cura sit morbidas infectasque oves ab integris separare; luposque non voce tantum, sed etiam virgâ pastoralis arcere, hancque sententiam tamquam divinis litteris expressam, usu omnium sæculorum confirmatam, SS. Patrum non doctrinis tantum, sed exemplis etiam subnixam, & præsertim à sacris Canonibus, sanctisque universalibus Conciliis clarissimè assertam, omniumque ferè Doctorum calculis traditam, & cum recta ratione necessariò connexam, omnino retinendam esse.

ta est, memorabili exemplo, ex Principum nutu & voluntate non facultates tantum subditorum, sed etiam animas pendere. Sic cum Gustavus Erichsonius Sueciæ Rex Lutheri partes amplexus esset, eâ præsertim ratione inductus, ut regium ærarium Ecclesiasticis bonis repletet; ejus exemplum usque in hanc diem toti Regno fatale fuit. Idem Regno Daniæ infortunium Christiano III. ad Lutherum dilapso. (a) Non potuit ergo Summo Ecclesiæ Pastori unapoteestas sine altera concedi, spiritualis videlicet sine temporali, cum unam sine altera tueri non possit, & ideò juxta celebre Juristarum axioma: concessio uno, conceduntur omnia, quæ ad illud sunt necessaria. (b)

II. Hanc tamen potestatem non esse directam, & ordinariam, efficacissimè probatur ipsorum Pontificum confessione. Nicolaus I. Epistola 8. ad Michaëlem Imperatorem sic loquitur: *Quoniam idem mediator DEI & hominum, homo Christus & Jesus, sic actibus propriis, & dignitatibus distinctis officia potestatis utriusque discrevit propria, volens medicinali humilitate hominum corda sursum efferrè, non humanâ superbiâ rursus inferna demergi: ut & Christiani Imperatores pro æterna vita Pontificibus indigerent, & Pontifices pro cursu temporalium tantummodò rerum imperialibus legibus uterentur, quatenus spiritualis actio à carnalibus distaret incurisibus, & ideò militans Deo minimè se negotiis secularibus implicaret; ac vicissim non ille rebus divinis præsidere videretur, qui esset negotiis secularibus implicatus. Ex cap. quoniam. dist. 10.*

Idem Nicolaus in eadem Epistola ad Michaëlem: *Fuerunt hæc ante adventum Christi, ut quidam typicè Reges simul, & Sacerdotes existerent; quod sanctum Melchisedech fuisse sancta producit historia, quodq; in membris suis Diabolus imitatus, (utpote qui semper, quæ divino cultui conveniunt, sibi et tyrannico Spiritu vindicare contendit) ut pagani Imperatores, iidem & Maximi Pontifices dicerentur. Sed cum ad verum ventum est, ultra sibi nec Imperator jura Pontificatus arripuit, nec Pontifex nomen Imperatorium usurpavit. cap. 6. dist. 96.*

Stephanus VI. Papa Basilio Imperatori: *Rectè noverit, inquit, pia potentia tua, quod manui regia non subiciatur sacerdotalis, & Apostolica nostra dignitas. Licet enim ipsius Christi Imperatoris similitudinem in terris geras, rerum tamen mundanarum, & civilium tantum curam gerere debes: quod etiam precamur, ut ad multos annos præstare*

(a) Vide Maymb. 1. 1. Luther. fol. 126. (b) Cap. translato. 3. de Const. l. 2. ff. de jurisdic. & l. avibus. 66. ff. de legat. 3.

valeas. Quo igitur pacto à Deo largitus es nobis, terrenis rebus praeesse: ita etiam nos per Principem Petrum spiritualibus rebus Deus praefecit. &c. Accipe, quaeso te, benignà fronte, quae sequuntur. Datum est tibi curare, ut tyrannorum impietatem & feritatem gladio potentiae concidas, ut iustitiam ministros subditis tuis, ut leges condas, ut terrà marique militares copias disponas. Haec est praecipua cura potentiae, & principatus tui. Gregis cura verò nobis commissà est tantò prestantior, quantum distans à caelo ea, quae in terris sunt, &c. Si ovis Dei existis (quod in votis habemus) ne transgrediaris limites Principum Apostolorum. (a)

Gregorius II. Ad Leonem Isauricum Imperatorem: Obsecutus es pervicaci animo tuo, ac domesticis perturbationibus, & scripsisti: IMPERATOR SUM, ET SACERDOS. Et post pauca. Audi humilitatem nostram, Imperator, & ecce! tibi palatii, & Ecclesiarum scribo discrimen, Imperatorum, & Pontificum; agnosce illud, & salvare, nec contentiosus esto. Nam quemadmodum Pontifex introspiciendi in palatium potestatem non habet, ac dignitates Regias deferendi, sic neque Imperator in Ecclesiam introspiciendi, & Electiones in Clero peragendi, &c. (b)

Alexander III. Oxoniensi Episcopo, & Decano Lundonensi: Denique quod quaeris: si à civili iudice ante iudicium, vel post ad nostram audientiam fuerit appellatum, an huiusmodi appellatio teneat? tenet quidem in his, qui sunt nostrae temporali jurisdictioni subjecti: in aliis verò etsi de consuetudine Ecclesiae teneat, secundum juris rigorem credimus non tenere. cap. 7. de appellat.

Idem Alexander III. Lundonensi & Vigonienfi Episcopis: Nos attendentes, quòd ad Regem pertinet, non ad Ecclesiam, de possessionibus iudicare; ne videamur iuri Regis Anglorum detrahere, qui ipsarum iudicium ad se asserit pertinere; Fraternalitati Vestrae mandamus, quatenus Regi possessionum iudicium relinquentes, de causa principali, videlicet, utrum Mater de legitimo sit matrimonio nata, plenus cognoscatis, & causam huiusmodi terminetis. Cap. 7. qui filii sunt legitimi.

III. Eadem est D. Bernardi sententia, qui lib. 1. de consideratione capit. 6. ad Eugenium Pontificem sic scribit: Non monstrabunt, puto, ubi aliquando quispiam Apostolorum iudex sederit hominum, aut divisor terminorum, aut distributor terrarum. Stetisse denique lego Apostolos iudicandos, sedisse iudicantes non lego. Erit illud, non fuit. Itane imminutor est dignitatis servus, si non vult esse major Domino suo: aut discipulus, si

non

(a) V. Baron. ad ann. DCCCXXXV. (b) V. Baron. ad ann. DCCXXVI.

non vult esse major eo, qui se misit: aut filius, si non transgreditur terminos, quos posuerunt patres sui? quis me constituit iudicem, ait ille, Dominus & Magister: & erit injuria seruo discipuloque, nisi iudicet universos? Mihi tamen videtur bonus aestimator rerum, qui indignum putat Apostolis, seu Apostolicis viris, non iudicare de talibus, quibus datum est iudicium in majora. Quidni contemnunt iudicare de terrenis possessionibus hominum, qui in caelestibus, & Angelos iudicabunt? Ergo in criminibus, non in possessionibus potestas vestra: quoniam propter illa, & non propter has, accepistis claves regni caelorum, pravaricatores utique exclusuri non possessores. Ut sciatis, ait Christus, quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, &c. Quanam tibi major videtur & dignitas, & potestas, dimittendi peccata, an pradia dividenda? sed non est comparatio. Habent haec infima, & terrena iudices suos, reges & principes terre. Quid fines alios invaditis? quid falcem vestram in alienam messem extenditis? non quia indigni Vos, sed quia indignum Vobis talibus insistere, quippe potioribus occupatis. Denique ubi necessitas exigit, audi quid censeat non ego, sed Apostolus: Si enim in vobis iudicabitur hic mundus, indigni estis, qui de minimis iudicetis? Sed aliud est incidenter excurrere in ista, causâ quidem urgente, aliud ultro incumbere istis tamquam magnis, dignisque tali & talium intentionerebus, &c.

Haecenus D. Bernardus. Ubi vides duas ab illo constitui potestates rerum temporalium, unam ordinariam, quam Regibus adscribit; aliam incidentem, & causâ urgente, quam in Pontifice maximo agnoscit. Idem D. Bernardus, lib. 4. de consideratione cap. 3. Pontificem sic alloquitur: Pastorem te populo huic ceriè aut nega. aut exhibe. Non negabis, ne cuius Sedem tenes, Te neqes Haredem. Petrus hic est, qui nescitur processisse aliquando vel gemmis ornatus, vel sericis, non tectus auro, non vectus equo albo, nec stipatus milite, nec circumstrepentibus septus ministris. Absque his tamen credidit satis posse impleri salutare mandatum: Si amas me, pascere oves meas. In his successisti non Petro, sed Constantino. Consulo toleranda pro tempore, non affectanda pro debito. Ad ea te potiùs incito, quorum te scio debitorem. Et si purpuratus, etsi deauratus incedens, non est tamen, quòd horreas operam, curâque Pastorem Pastoris heres: non est, quòd erubescas Evangelium. Quanquam si volens evangelizes, inter Apostolos quidè gloria est tibi? evangelizare, pascere est.

Fac

(?) V. Baron ab anno doctrinae (p) V. Baron ab anno doctrinae

Fac opus Evangelistæ, & Pastoris opus implesti. Dracones, inquit, me
 mones pascere, & scorpiones, non oves. Propter hoc, inquam, magis ag-
 gredere eos non ferro, sed verbo. Quid Tu denuo usurpare gladium tentes,
 quem semel iussus es ponere in vaginam? quem tamen, qui tuum negat,
 non satis mihi videtur attendere Verbum Domini dicentis sic: Convertite
 gladium tuum in vaginam. Tuus ergo & ipse, tuo forsitan nutu, etsi non
 tuâ manu evaginandus. Alioquin si nullo modo ad Te pertineret, & ii,
 dicentibus Apostolis; Ecce gladii duo hic; non respondisset Dominus, satis
 est, sed nimis est; uterque ergo Ecclesia, & Spiritualis scilicet gladius, &
 materialis; sed hic quidem pro Ecclesia, ille verò & ab Ecclesia exerend-
 us est. Ille Sacerdotis, hic militis manu, sed sanè ad nutum Sacerdotis,
 & iussum Imperatoris, &c.

IV. Hæc Summorum Pontificum, & D. Bernardi sententiâ
 omnino rationi consona est. Potestas enim data est Pontificibus in
 ædificationem, non destructionem, teste D. Paulo, 2. ad Cor. 10. v. 8.
 esset verò potius in destructionem, si pro libitu instar ordinariæ ad
 temporalia se extenderet. Primò enim impediret ipsam potesta-
 tem, curamque spiritualem, quam in omnes totius mundi Eccle-
 sias ex officio Papa exercet, quantòque plus curæ temporalibus,
 tantò minùs spiritualibus impenderet, distractis in diversa viribus,
 & idèò minutis: idque cum maxima animarum pernicie; si enim,
 ubi etiâ in solam rem Ecclesiasticam, causasque Religionis unice
 incumbitur, tam multa negligi videmus, quid fieret, accedente
 Regnorum curâ? quam rationem Apostolus expressit. 2. ad Timoth.
 2. v. 4. Nemo, inquit, militans DEO implicat se negotiis secularibus, ne
 ei placeat, cui se probavit.

Deinde, cum oporteat inter Pontificem Max. Regesque, velut
 inter communem omnium Patrem, Filiosque summam pacem, ani-
 morum conjunctionem, mutuùmque auxilium intercedere, contra-
 rium potius eveniet, communicato Imperio; essentque inter
 utrūque discordiæ, lites, similtates, & bella perpetua, sunt
 enim Imperia velut conjugia, quæ thori socium non admittunt;
 & ut canit Poëta.

Nulla fides regni sociis, semperque potestas
 Impatiens consortis erit.

Inter mutuas ergo contentiones, & pugnantiâ Regum, & Pa-
 pæ decreta, Respublicæ, & Regna perirent. Inter ipsos Principes
 O tempo-

106 Lib. I. § I. Pontif. Rom. in Principes secul eorumq; &c.
temporales sunt quotidiana dissidia, in quibus si ordinariam judi-
candi potestatem Papæ concedamus, dum pro uno pronunciat,
alium necessario offendet, exutâ, quæ communem Patrem decet,
in omnes æqualitate, amissioque, dum uni studet, aliorum amore,
præsertim si Pontifex aliquis contingeret, aut minus affectuum po-
tens, aut partibus addictus. Docuit tot sæculorum experientia,
summo Pontifice hanc in Reges potestatem etiam raro usurpante,
& intra necessitatem; Principes tamen gravissimè offendi; Regna,
populosque turbari, armarique; quæ omnia ipsa quidem necessi-
tas excusat, metusque pejorum, & acerbitas morbi extrema postu-
lantis: quid ergo fieret, si passim, & pro lubitu adhiberetur? Deni-
que Principes ipsi suis in Regnis nati, educati que mores, consuetu-
dines, legesque locorum, & melius callent, & aptius necessaria
provident: & quia præsentis, majorem sibi venerationem, amo-
remque vendicant, nec facilè decipiuntur, cum rebus ipsis, & ne-
gotiis adstant: quæ omnia secus habent in Pontifice absente, extra-
neo, rerumque, quæ procul fiunt, ignaro, & plerumque alienis
oculis vidente. Hæc omnia, ut diximus, efficaciter convincunt,
non fuisse necessariam Ecclesiæ, immo noxiam Pontificis Romani
in Principes potestatem, nec à Deo concessam, nisi fide, ac Reli-
gione periclitante.

*Næque obstat, Papam esse Vicarium Christi, sicq; omnia posse,
quæ Christus potuit: Nam Vicaria potestas Papæ concessa, terminos
suos habet, legem videlicet divinam, & Ecclesiæ utilitatem, extra quos
proferri non debet: De jure divino expressi sunt textus in c. sunt qui-
dam. & c. contra statuta. 25. q. 1. de utilitate verò Ecclesiæ habemus
D. Pauli testimonium. 2. ad Corinth. 10. v. 8. & sicut Vicarius non
omnia potest, quæ Principalis, hoc est, illa, quæ speciali notâ digna
sunt, & mandatum expressum requirunt. cap. 3. de off. Vicar. in 6. c. 2.
eod. Ita nec Papa potest omnia quæ Christus v. g. Sacramenta nova in-
stituire, abrogare antiqua, dispensare in vinculo Matrimonii, bigami-
am simultaneam concedere, quæ omnia pertinent ad potestatem excel-
lentiam, nulli hominum, ne Pontifici quidem communicatam. (a)*

(a) Vide Cajetan. 2. q. 88. a. 12.